

Monumentnummer*: 517723

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 december 2000
Kadaster deel/nr 82735/41

Woonplaats* Amersfoort
Gemeente* Amersfoort
Provincie* Utrecht

Locatiennaam Amersfoort
Locatieomschrijving Bergkwartier

Kadastrale gemeente* Amersfoort
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2152

Omschrijving**

Inleiding

VILLA "Arioso" is gelegen op een uitgestrekt terrein, op korte afstand van de openbare weg. De toegang wordt gemarkeerd door hekpijlers, die de naam "Villa Arios" dragen. Het pand maakt deel uit van het villagebie.

Het pand werd in 1937 naar ontwerp van de uit Laren afkomstige architect H.F. Symons gebouwd. De opdrachtgever was A. Sulzer. Het eerste ontwerp van de villa werd nog voor de bouw aanzienlijk gewijzigd. De grootste verandering betrof de garage, die in tegenstelling tot het uitgevoerde ontwerp vrij van het gebouw werd gepositioneerd. Het Zakelijk Expressionisme waarin de villa is vormgegeven, uit zich in de expressieve compositie van horizontale en verticale kubische vormen met platte daken en in de toepassing van materialen als staal en glas. De grote horizontale overstekken en luifels op verschillende hoogten roepen herinneringen op aan de architectuur van F.L. Wright en W.M. Dudok.

Recente interne verbouwingen hebben de oorspronkelijke afscheiding van de dienstruimten, die noordwestelijk gelegen waren, teniet gedaan. Het oorspronkelijke ontwerp is hierbij echter nauwelijks geweld aangedaan. De gele bakstenen schoorsteen aan de oostzijde is van later datum, reden waarom de schoorsteen buiten de rijksbescherming valt.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De plattegrond van de villa is onregelmatig, hoewel een L-vorm aangewezen kan worden met op het draaipunt een hoog torenvolume van drie bouwlagen. De lange zijde van de L-vorm is oost-west georiënteerd en bestaat uit twee bouwlagen, enigszins in hoogte verspringend. Aan de noordoostzijde bevindt zich de garage, bestaande uit één bouwlaag en middels een muur met de villa verbonden. De villa heeft een rode bakstenen plint en de muren daarboven bestaan uit witgeverfde baksteen. Het horizontale karakter is versterkt door het volvoegen van de stootvoegen en het verdiepen van de lintvoegen. De herhaalde toepassing van een verticale roedenverdeling in de stalen vensters van verschillend formaat vormt een belangrijk element in het ontwerp. De vloeren van de villa en delen van de overstekken zijn uitgevoerd in gewapend beton. Ronde vormen in het exterieur, zoals in vensters, muurdammen, balkons, en in het interieur, zoals in muurbeëindigingen en trapleuningen, vormen een afwisseling op de rechthoekige vormen.

Links voor de gevel is de garage gesitueerd, door een lage muur met de villa verbonden. De garage heeft een rechthoekige plattegrond en een plat dak, met een vergelijkbare overstek als de villa.

In de relatief gesloten, naar de weg gerichte voorgevel (noordzijde) bevindt zich in een naar voren komend volume de toegangspartij, gemarkeerd door een grote luifel. Bakstenen muurdammen en een lage trap vormen de entree naar de voordeur. Links hiervan is een dubbel risaliserend torenvolume geplaatst, waar, in het meest vooruitspringende gedeelte, de trap is ondergebracht, die daglicht krijgt via een rond venster op de eerste verdieping en rechthoekige vensters met een verticale roedenverdeling aan de bovenzijde. Links hiervan, in het meer teruggelegen volume, is op de eerste verdieping een omgaand venster van de studeerkamer zichtbaar, waarbij de hoek kolom vrij is gehouden. Rechts van de ingang, in de hoofdmassa, bevinden zich op gelijke afstand van elkaar drie smalle verticale vensterkasten, eveneens voorzien van een verticale roedenverdeling. Achter deze gevel liggen, op zowel de begane grond als de eerste verdieping, de verkeersruimten, zoals gangen. Een muurdam, welke vanaf de voordeur doorloopt tot voor de dienstruimte, scheidt een klein terrein af waar voorraden tijdelijk kunnen worden opgeslagen. In het volume waarin de dienstruimten waren gevestigd bevinden zich ronde vensters. De oostgevel wordt gedomineerd door het drie bouwlagen hoge torenvolume. Ter linkerkant verspringt de muur trapsgewijs tot één bouwlaag. Rechts voor het torenvolume bevindt zich een twee bouwlagen hoge bouwmassa. Rechthoekige stalen vensters zijn asymmetrisch over de gevel verdeeld. Een groot overstekend balkon ter hoogte van de eerste verdieping domineert de gevel. Dit balkon loopt langs de gehele zuidgevel door en verbindt daarmee verschillende slaapkamers. Een uit gele baksteen gemetselde schoorsteen is later toegevoegd en valt buiten de bescherming.

De relatief glasrijke zuidgevel heeft een terras en balkons op verschillende niveaus. In het oog springende elementen zijn de kolomvrije hoeken in het venster op de begane grond in de risaliet rechts, de grote stalen schuifpui in het midden, de ronding in het balkon op de eerste verdieping, het ommuurde terras voor de 'torenkamer' op de tweede verdieping en de expressief dubbel overstekende dakpartij boven de 'torenkamer'.

De westgevel toont in positie en maat verspringende kubische vormen, afgedekt door platte overstekende daken. Vooraan de kubische vorm waarin de dienstruimten waren ondergebracht. Op de eerste verdieping bevindt zich een groot rechthoekig venster. Achter de dienstruimten verrijst de hogere kubische vorm van de hoofdmassa, echter ook hier twee bouwlagen bevattend. Op de begane grond is een groot venster zichtbaar waarachter zich de keuken bevindt. Het venster is recent gewijzigd.

Het interieur is grotendeels nog identiek aan het ontwerp van H.F. Symons. Soberheid en functionaliteit vormen hierbij belangrijke kenmerken. Opmerkelijke details vormen de in het plafond weggewerkte lichtbronnen en afgeronde muurbeëindigingen en vensters. De uit staal en glas bestaande wand tussen de woon- en eetkamer kan door middel van contragewichten volledig in de grond worden verzonken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De villa is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van villabouw in zakelijk expressionistische stijl met invloeden van F.L. Wright en W.M. Dudok. Binnen het oeuvre van de architect H.F. Symons neemt deze villa een vooraanstaande plaats in.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis